

Марія МИКИТЮК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ Наталія КОТИС

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ

Сфера послуг завжди відігравала важливу роль у суспільстві. Так, в передіндустріальному періоді найбільшого попиту набували особисті й побутові послуги, в індустріальному періоді стрімкого розвитку набули допоміжні послуги у виробничій сфері, в постіндустріальному – формуються та розвиваються принципово нові види послуг, пов'язані з особистими потребами та бажаннями людини, розвитком науки та технологій.

Послуги – це специфічний продукт праці, що не має матеріально-речової форми, спрямований на задоволення потреб замовника. Послуги охоплюють широкий спектр видів діяльності на державному та регіональному рівні, які поєднують у групи за різними класифікаційними ознаками: торгівля, послуги готелів та ресторанів, послуги транспорту та зв'язку, освіта, охорона здоров'я, соціальні послуги, комунальні, побутові послуги, послуги у сфері культури та спорту, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку тощо [1].

Одним із показників розвитку сфери послуг є їх конкурентоспроможність, що безпосередньо пов'язана з рівнем інноваційної активності підприємств сфери послуг. Сучасна економіка являє собою складний механізм господарювання, в якому взаємодіють різні структурні елементи комерційного, виробничого, інформаційного та фінансового характеру. Для успішного функціонування цього механізму необхідні економічні перебудови та врахування інтересів регіонів, галузей, підприємств та суспільства в цілому. При цьому результати економічних перетворень на підставі активізації інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту отримують реальний економічний зміст тільки через систему зв'язків з матеріальним виробництвом, що супроводжується збільшенням показників функціонування кожного підприємства сфери послуг. А інноваційна стратегія підприємства повинна передбачати розробку заходів, спрямованих на збільшення частки сфери послуг у ВВП країни за рахунок збільшення рентабельності, створення нового сегмента споживача, впровадження інноваційних технологій надання послуг [3, с. 134].

Україна має досить вигідне географічне розташування на Євразійському континенті, що сприяло утворенню на території країни міцного транспортного

вузла, через який проходять важливі торгівельно-транспортні шляхи. За таких умов транспортна галузь країни має добре підґрунтя для динамічного розвитку та виходу на лідируючі позиції. Але на сучасному етапі транспортна система України має багато проблем, основними з яких є невідповідність технологічного та технічного рівня вітчизняного транспорту європейським стандартам, відставання розвитку технологій транспортних послуг, недостатній рівень сервісного обслуговування, незадовільний рівень безпеки перевезень, значне екологічне навантаження транспорту на навколишнє середовище тощо [3]. Все це впливає на рівень конкурентоспроможності підприємств, що надають транспортні послуги на світових ринках перевезень. Вирішення цих проблем можливо шляхом впровадження підприємствами, що надають транспортні послуги інноваційних технологій у свою діяльність, що позитивно вплине на розвиток транспортної системи України в цілому.

Основними причинами, що обумовлюють інноваційний розвиток підприємств, що надають транспортні послуги є: зростання конкуренції, збільшення попиту споживачів на послуги, необхідність формування позитивного іміджу підприємств; впровадження у процес надання послуг наукових винаходів та розробок.

Інноваційні технології трактуються такими, що розроблені на наукових засадах із застосуванням нових знань, з умовою відповідності передовому світовому технічному ринку наукомісткої продукції. Що стосується проблем розвитку на рівні підприємств галузі, необхідно звернути увагу на проблеми, які притаманні більшості підприємств транспортної сфери: недостатні обсяги інвестицій та брак фінансових ресурсів, що призводить до несвоєчасного оновлення основних фондів, в тому числі транспортних засобів; неефективне та малоефективне використання транспортного парку; низька система безпеки транспортних засобів, персоналу, що обслуговує транспортні засоби, пасажирів та вантажі; недосконалість логістичних систем та систем диспетчерського обслуговування; недостатній професійно-кваліфікаційний рівень персоналу [2, с. 67].

Крім загальних проблем в галузі, існують локальні проблеми, притаманні різним видам транспортних послуг. Наприклад, для автотранспортних підприємств актуальними проблемами є побудова ефективної організаційної структури управління, слабе економічне обґрунтування ефективності замовлень на перевезення, нецільове використання транспортних засобів, «ліві рейси», перевитрати та крадіжки паливно-мастильних матеріалів, труднощі у відстеженні транспортного засобу в рейсі тощо.

Підприємствам, що надають транспортні послуги необхідно частку прибутку спрямовувати на фінансування інновацій. А інвестиційна та

інноваційна діяльність на транспортному підприємстві повинні здійснюватися одночасно та мати узгоджені механізми управління. Організація інноваційної діяльності підприємств, що надають транспортні послуги повинна забезпечити уявлення пропозиції послуг на споживчому ринку в цілому, визначення напрямів стратегічних змін у даній сфері, розробку стратегії розвитку підприємств у довгостроковому періоді, створення та удосконалення системи комунікацій, спрямовану на підвищення ефективності реалізації послуг, формування інноваційної організаційної структури управління, впровадження системного контролінгу розвитку послуг на споживчому ринку.

Інноваційна діяльність підприємств, що надають транспортні послуги має бути спрямована на вирішення таких завдань: забезпечення високої якості транспортних послуг; своєчасність виконання замовлень та перевезень; забезпечення безпеки перевезень як пасажирів, так і вантажів; підвищення комфортабельності перевезень пасажирів; впровадження сучасних інформаційних систем; використання енергозберігаючих технологій, підвищення екологічності транспортних послуг.

Отже, в умовах стратегічної спрямованості України на інноваційний тип розвитку, діяльність підприємств, що надають транспортні послуги повинна бути тісно пов'язана з інноваціями як рушійною силою економічного зростання. Ці підприємства у своєму розвитку мають низку проблем, вирішення яких неможливе без активізації інноваційної діяльності, спрямованої на підтримку стратегічних змін у даній сфері, розробку стратегії розвитку підприємств в довгостроковому періоді, створення та удосконалення системи комунікацій, спрямовану на підвищення ефективності реалізації послуг, формування інноваційної організаційної структури управління, впровадження системного контролінгу розвитку транспортних послуг на споживчому ринку.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т. В., Максимчук О. С. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку вітчизняних підприємств сфери послуг. URL: https://problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2015-1_0-pages-255_260.pdf

2. Михайличенко К. М. Інновації як чинник модернізації транспортно-дорожнього комплексу України. Вісник економіки і транспорту промисловості. 2018. № 44. С. 64-70.

3. Пілюшенко В. Л., Аракелова І. О. Стратегія інноваційного управління сферою послуг на основі маркетингового підходу. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2013. № 4. С. 133-142.